

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ท
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฅ
กิตติกรรมประกาศ	ถ
สารบัญตาราง	บ
สารบัญภาพ	ป
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
สถานที่ทำการวิจัย	4
นิยามศัพท์/นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	6
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดการจัดการเรียนการสอนออนไลน์	7
แนวคิดการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์	12
สภาพการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	15
ข้อมูลของหลักสูตรบริหารธุรกิจออนไลน์ระดับมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยเปิด ในต่างประเทศ	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
กรอบแนวคิดในการวิจัย	33
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	34
วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของหลักสูตร นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชานิเทศศาสตรอาเซียน (หลักสูตรนานาชาติ) ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
วัตถุประสงค์ที่ 2 ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต ของสถาบันการศึกษาในประเทศญี่ปุ่นและประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ที่มีการจัดการเรียนการสอนออนไลน์	37
วัตถุประสงค์ที่ 3 เปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของหลักสูตร นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชานิเทศศาสตร์อาเซียน (หลักสูตรนานาชาติ) ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และหลักสูตรมหาบัณฑิตบริหารธุรกิจออนไลน์ ของมหาวิทยาลัย Business Breakthrough (BBT) ประเทศญี่ปุ่น และมหาวิทยาลัย Korea National Open University (KNOU) ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี	39
วัตถุประสงค์ที่ 4 พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของหลักสูตร นานาชาติบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัย- ธรรมมาธิราช	40
บทที่ 4 ผลการศึกษา	42
ตอนที่ 1 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของหลักสูตรนิเทศศาสตร มหาบัณฑิต แขนงวิชานิเทศศาสตร์อาเซียน (หลักสูตรนานาชาติ) ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	43
ตอนที่ 2 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ของสถาบันการศึกษาในประเทศญี่ปุ่นและประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ที่มีการจัด การเรียนการสอนออนไลน์ ได้แก่ มหาวิทยาลัย Business Breakthrough (BBT) ประเทศญี่ปุ่น และ มหาวิทยาลัย Korea National Open University (KNOU) ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี.....	66
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของหลักสูตร นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชานิเทศศาสตร์อาเซียน (หลักสูตรนานาชาติ) ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และหลักสูตรมหาบัณฑิตบริหารธุรกิจออนไลน์ ของมหาวิทยาลัย Business Breakthrough (BBT) ประเทศญี่ปุ่น และมหาวิทยาลัย Korea National Open University (KNOU) ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี	93
ตอนที่ 4 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของหลักสูตรนานาชาติ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	99
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	106

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิจัย	107
ตอนที่ 2 อภิปรายผล	113
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ	119
บรรณานุกรม	124
ภาคผนวก	130
ก รายนามผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	131
ข แบบสอบถามถึงโครงสร้างสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม.....	135
ค ชุดคำถามสำหรับอภิปรายกลุ่มหลักสูตรนิตศาสตร์มหาบัณฑิต.....	140
ง Interview Questions for Business Breakthrough and Korea National Open University	142

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 จำนวนนักศึกษา MBA สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ..	2
ตารางที่ 2.1 การแบ่งประเภทระบบการเรียนการสอนตามระดับการเรียนการสอนออนไลน์	9
ตารางที่ 2.2 รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์	11
ตารางที่ 2.3 ชุดวิชาที่จัดการเรียนการสอนออนไลน์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต	20
ตารางที่ 2.4 ชุดวิชาที่จัดการเรียนการสอนออนไลน์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาการตลาด	20
ตารางที่ 2.5 ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัย Business Breakthrough (BBT)	23
ตารางที่ 2.6 หลักสูตรบริหารธุรกิจของมหาวิทยาลัย Business Breakthrough	25
ตารางที่ 2.7 ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัย Korea National Open University (KNOU)	29
ตารางที่ 2.8 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยต่างประเทศต้นแบบที่ทำการศึกษา	30
ตารางที่ 3.1 วันที่สนทนากลุ่มและหน่วยงานที่ให้ข้อมูลการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต	36
ตารางที่ 3.2 วันที่สนทนากลุ่มและหน่วยงานที่ให้ข้อมูลการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร มหาบัณฑิตออนไลน์	38
ตารางที่ 3.3 วันที่นำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนการสอนนานาชาติบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ออนไลน์	40
ตารางที่ 4.1 จำนวนบุคลากรที่ทำงานด้านการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย KNOU	82
ตารางที่ 4.2 จำนวนนักศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจตั้งแต่ปี 2013-2015	87
ตารางที่ 4.3 อายุของนักศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจที่ได้รับคัดเลือกตั้งแต่ปี 2013-2015	88
ตารางที่ 4.4 สถานะอาชีพของนักศึกษาปริญญาโทบริหารธุรกิจของ KNOU	88
ตารางที่ 4.5 เปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์	93
ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบกระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของหลักสูตร.....	95
ตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์.....	98
ตารางที่ 4.8 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ผู้รับผิดชอบ ผู้มีส่วนร่วม และ ตัวชี้วัดด้านเวลาและผลงาน.....	105

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์	12
ภาพที่ 2.2 ปัจจัยสำคัญของระบบจัดการการเรียนการสอนออนไลน์	14
ภาพที่ 2.3 แสดงแบบจำลองระบบการสอนทางไกล	18
ภาพที่ 2.4 เว็บไซต์การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช	19
ภาพที่ 2.5 เว็บไซต์หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชานิติศาสตรอาเขียน (หลักสูตรนานาชาติ)	21
ภาพที่ 2.6 โครงสร้างการจัดการให้บริการด้านการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย BBT.....	24
ภาพที่ 2.7 โครงสร้างของหน่วยงานจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย BBT	26
ภาพที่ 2.8 รายละเอียดการจัดการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัย BBT	27
ภาพที่ 2.9 สมการโครงสร้างจากการวิจัยของ Ma et al. (2015)	31
ภาพที่ 2.10 กรอบแนวคิดการวิจัย	33
ภาพที่ 4.1 หน้าระบบแสดงให้เห็นการปฐมนิเทศรูปแบบการเรียนการสอน	46
ภาพที่ 4.2 หน้าระบบที่แสดงตารางนัดหมายเปิดห้องสนทนาสด	48
ภาพที่ 4.3 สื่อประกอบการเรียนการสอนอยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์	48
ภาพที่ 4.4 หน้าจอไฟล์ข้อมูลแสดงผลการลงทะเบียน	49
ภาพที่ 4.5 ระบบบริการข้อมูลผลการสอบของนักศึกษา	49
ภาพที่ 4.6 ตัวอย่างใบชำระเงินเพื่อลงทะเบียน	50
ภาพที่ 4.7 แผนภาพการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานต่างๆ ในการพัฒนา การจัดการเรียนการสอน	64
ภาพที่ 4.8 รายละเอียดการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรปริญญาโทของมหาวิทยาลัย BBT	66
ภาพที่ 4.9 โครงสร้างหน่วยงานของบุคลากรผู้พัฒนาและส่งมอบการเรียนการสอนด้วยระบบ ออนไลน์ของมหาวิทยาลัย BBT	67
ภาพที่ 4.10 คณาจารย์ผู้สอนหลักสูตรปริญญาโทการบริหารธุรกิจของมหาวิทยาลัย BBT	69
ภาพที่ 4.11 รายละเอียดรายวิชา (Course Syllabus) ที่จัดทำขึ้นจากอาจารย์ผู้สอน เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการเนื้อหาหลักสูตร	70

สารบัญญภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 4.12 การออกแบบการเรียนการสอนในหนึ่งซุติวิชาของหลักสูตรมหาบัณฑิตด้วยระบบออนไลน์...	71
ภาพที่ 4.13 ภาพแสดงระยะเวลาการจัดการเรียนการสอนในแต่ละวิชา.....	72
ภาพที่ 4.14 ตำแหน่งของนักศึกษาผู้เข้าเรียนหลักสูตรปริญญาโทออนไลน์ของมหาวิทยาลัย BBT	73
ภาพที่ 4.15 โมเดลการจัดการการเรียนการสอนออนไลน์ของมหาวิทยาลัย BBT	74
ภาพที่ 4.16 เนื้อหาวิชาของมหาวิทยาลัย BBT	75
ภาพที่ 4.17 ตัวอย่างเนื้อหาวิชาที่ใช้ในการเรียนการสอนออนไลน์ของหลักสูตร MBA in Global Management	75
ภาพที่ 4.18 ระบบ Air Search ที่ใช้ค้นหาสื่อวีดิทัศน์ทั้งหมดของหลักสูตร.....	76
ภาพที่ 4.19 การให้ข้อมูลและแสดงความก้าวหน้าทางการเรียนของนักศึกษาผ่านระบบ Air Campus	77
ภาพที่ 4.20 การอภิปรายกลุ่มในแต่ละวิชา	78
ภาพที่ 4.21 การจัดการอภิปรายกลุ่มของนักศึกษาหลักสูตรปริญญาโท	78
ภาพที่ 4.22 หน้าจอแสดงการตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยใช้การกดยืนยันของนักศึกษา	79
ภาพที่ 4.23 ระบบการจัดการที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาของมหาวิทยาลัย BBT	80
ภาพที่ 4.24 แสดงค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียนและการให้ทุนสนับสนุน	81
ภาพที่ 4.25 โครงสร้างของหน่วยงานจัดการการเรียนการสอนหลักสูตรมหาบัณฑิต บริหารธุรกิจด้วยระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัย KNOU.....	83
ภาพที่ 4.26 โครงสร้างการเรียนการสอนหลักสูตรมหาบัณฑิตด้วยระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัย KNOU	84
ภาพที่ 4.27 ห้องผลิตสื่อดิจิทัลในการเรียนการสอนที่ศูนย์สื่อการสอนดิจิทัล	85
ภาพที่ 4.28 หน้าจอการสอบออนไลน์ที่นักศึกษาต้องพิมพ์คำตอบลงในช่องว่าง	86
ภาพที่ 4.29 จำนวนนักศึกษาแยกตามพื้นที่ระหว่างปี ค.ศ. 2013-2015	89
ภาพที่ 4.30 ตัวอย่างเนื้อหาซุติวิชาด้านการเงินที่ปรากฏในระบบของ KNOU.....	90
ภาพที่ 4.31 หน้าจอแสดงเว็บไซต์ที่นักศึกษาสามารถเข้าใช้งานที่จุดเดียว (Single log-in) ...	91
ภาพที่ 4.32 หน้าจอแสดงเนื้อหาการเรียนการสอนในระบบ LMS.....	91
ภาพที่ 4.33 หน้าจอแสดงข่าวประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา.....	92
ภาพที่ 4.34 หน้าจอเว็บไซต์ที่แสดงให้เห็นข้อมูลของนักศึกษาทั้งหมด.....	92
ภาพที่ 4.35 ผู้มีบทบาทและหน้าที่การพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนด้วยระบบออนไลน์	101